

Sanoita parempi maailma: harjoituksia kestäväen tulevaisuuden käsittelyyn

Osa 1: Virittäytymisharjoitukset

Virittäytymisharjoituksia voi tehdä yhden tai useamman. Jos materiaalikokonaisuuden tehtävät jaetaan useammalle oppitunnille, suosittelemme kaikkien oppituntien alkuun ainakin yhtä virittäytymisharjoitusta, jotka herättävät mielikuvitusta ja luovaa ajattelua.

Harjoitus 1: Supervoimasi

Tehtävän tarkoituksena virittää osallistujat luovaan ajatteluun herättelemällä mielikuvitusta. Varaa tehtävän tekemiseen oppilaiden kanssa vähintään 10 minuuttia, tarvittava aika riippuu osallistujien määrästä.

Tehtävän suorittaminen: Opettaja pyytää oppilaita miettimään, minkä supervoiman he haluaisivat, jos saisivat valita minkä tahansa. Mitä hyvää supervoimalla voisi tehdä jollekin toiselle ihmiselle, yhteisölle tai maapallolle? Tällaisia voivat olla esimerkiksi:

- "Pystyn kosketuksellani parantamaan ihmiset sairaudesta."
- "Pystyn muuttaa hiilidioksidin hapeksi."
- "Pystyn taikomaan hiekan ruoaksi ja auttaa näin nälänhädästä kärsiviä."

Jokainen kertoo vuorollaan muille oman supervoimansa ja mitä hyvää tällä supervoimalla voi tehdä.

Harjoitus 2: Tulevaisuuden päättäjät

Tehtävän tarkoituksena avata oppilaiden ajattelua vaihtoehtoisille tulevaisuuksille ja harjoitella oman mielipiteen ilmaisemista. Varaa tehtävän tekemiseen oppilaiden kanssa vähintään 10 minuuttia.

Tehtävän suorittaminen: Nyt kuvittelemme, että olemme päättäjiä, kuten kansanedustajia, jotka päätöksillään vaikuttavat tulevaisuuteen. Opettaja lukee luokalle alla olevia väittämiä tai keksimiään omia. Jokaisen väittämän kohdalla oppilaat ilmaisevat äänestävätkö tämän väittämän puolesta. Peukku ylös tarkoittaa kyllä, peukku alas tarkoittaa ei. Äänestyksen jälkeen voidaan ottaa perustelu puolesta ja vastaan. Opettaja voi jatkaa keskustelua, jos perustelut

herättävät mielipiteitä tai ajatuksia. Alle on listattu erilaisia väittämiä. Keksittekö yhdessä lisää?

- Tulevaisuudessa talojen katoilla ja seinillä kasvaa kasveja.
- Tulevaisuudessa lääkärit ovat robotteja.
- Tulevaisuudessa kaikki ihmiset ovat kasvissyöjiä.
- Tulevaisuudessa lentokoneet kulkevat aurinkoenergialla.
- Tulevaisuudessa jokaisessa talossa on oma pienydinvoimala.
- Tulevaisuudessa ihmiset voivat keskustella ajatuksen voimalla.
- Tulevaisuudessa aivomme voivat ohjata autoa aivoihin asetetun mikrosirun avulla.
- Tulevaisuudessa liha kasvatetaan laboratoriossa.
- Tulevaisuudessa luonnon suojeleminen on yhteiskunnan päätavoite.
- Tulevaisuudessa muovi on laitonta.
- Tulevaisuudessa autot lentävät.
- Tulevaisuudessa ihmisten hiilijalanjälkeä mitataan ja rajoitetaan.
- Tulevaisuudessa tekoäly tekee poliittiset päätökset.

Harjoitus 3: Terveisiä tulevaisuudesta! - tehtävä

Tehtävän tarkoituksena on ajattelun ja mielikuvituksen avartaminen, omien vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen. Tarkoitus on saada kirjoittaja ajattelemaan ennemmin kaikkea sitä mahdollista tulevaisuutta, jollainen tulevaisuus voisi olla kuin sitä, mikä oikeasti on todennäköistä. Varaa tehtävän tekemiseen oppilaiden kanssa vähintään 15 minuuttia.

Tehtävän suorittaminen: Pyydä oppilaita kuvittelemaan, että he matkustavat aikakoneella vuoteen 2050. Keskustelkaa yhdessä ensin lyhyesti siitä, miten maailma on muuttunut parempaan. Voitte antaa mielikuvituksen lähteä laukalle ja keksiä aivan epärealistiseltakin kuulostavia ideoita. Alle on listattu apukysymyksiä, keksittekö yhdessä vielä lisää asioita keskusteltavaksi?

- Minkälaista ruokaa saa syödään? Miten se on kasvatettu?
- Minkälaisia kulkuvälineet ovat?
- Onko ilmasto muuttunut?
- Onko Suomessa jäljellä metsiä ja puhdasta luontoa?
- Onko Suomen ja maapallon väkiluku kasvanut?
- Mitä uusi ammatteja on olemassa?
- Miten ihmiset asuvat?
- Pääsevätkö lapset ja nuoret Suomessa vielä kouluun ilmaiseksi?
- Vieläkö meillä on sosiaaliturva ja ilmainen terveydenhuolto?
- Onko Suomessa rauha?

Kirjoita kirje vuoden 2050 minältä vuoden 2023 minulle, ystävällesi tai perheenjäsenellesi. Kirjoita kirjeeseen, millaista elämäsi on vuonna 2050. Miten elämäsi on muuttunut parempaan suuntaan? Onko jokin unelmasi toteutunut? Miten se on ollut mahdollista? Voit vastata kirjeessä näihin asioihin:

- Minkä ikäinen olet?
- Missä olet?
- Mitä näet?
- Mitä kuulet?
- Mitä haistat?
- Mitä teet?

- Missä asut?
- Millä liikut?
- Mitä syöt?
- Mitä teet työkseksi?
- Mitä teet vapaa-aikanasi, mitä harrastat?
- Miten maailma on muuttunut parempaan?
- Miten olet toteuttanut unelmasi?

Kuvaile arkeasi, vapaa-aikaasi ja elämääsi vuonna 2050. Miten elämäsi on muuttunut parempaan? Voit aloittaa kirjeen sanoin:

“Moi ja terveisiä tulevaisuudesta! Kirjoitan sinulle täältä vuodesta 2050”.

Lopuksi oppilaat voivat lukea kirjeensä muille tai opettaja voi lukea kirjeet anonymisti, jos oppilaat haluavat. Oppilaat voivat myös halutessaan pitää kirjeen itsellään.